

VÄGLEDNING

Vägledning till Nationell informations- specifikation Detaljplan

Innehåll

1	INLEDNING	4
2	INFORMATIONSSINNEHÅLL	4
2.1	GRUNDLÄGGANDE INFORMATION OM DETALJPLAN	4
2.1.1	<i>Kommun</i>	4
2.1.2	<i>Namn</i>	4
2.1.3	<i>beteckning</i>	4
2.1.4	<i>Syfte</i>	4
2.1.5	<i>Status</i>	5
2.1.6	<i>Datum statusförändring</i>	5
2.1.7	<i>Typ</i>	5
2.1.8	<i>Planbeskrivning</i>	6
2.1.9	<i>Planeringsunderlag</i>	6
2.1.10	<i>Plangeometri</i>	6
2.1.11	<i>vertikal avgränsning</i>	6
2.2	INFORMATION OM PLANBESTÄMMELSER	6
2.2.1	<i>Planbestämmelsekatalogreferens</i>	7
2.2.2	<i>Bestämmelseformulering</i>	7
2.2.3	<i>Ursprunglig bestämmelseformulering</i>	7
2.2.4	<i>Bestämmelsevärde</i>	7
2.2.5	<i>Planbestämmelsebeskrivning</i>	8
2.2.6	<i>Sekundär egenskapsgräns</i>	8
2.2.7	<i>Bestämmelsegeometri</i>	8
2.2.8	<i>Giltighetstid</i>	9
2.2.9	<i>Börjar gälla efter</i>	9
2.2.10	<i>vertikal avgränsning</i>	10
2.3	INFORMATION OM BESLUT	10
2.3.1	<i>Instans inom kommunen</i>	10
2.3.2	<i>Diarienummer kommun</i>	10
2.3.3	<i>Diarienummer fullmäktige</i>	10
2.3.4	<i>Beslutstyp</i>	11
2.3.5	<i>Beslutshandling</i>	11
2.3.6	<i>Grundkarta</i>	11
2.3.7	<i>Datum påbörjat</i>	12
2.3.8	<i>Datum antagande</i>	12
2.3.9	<i>Datum lagakraft</i>	12
2.3.10	<i>Genomförandetid</i>	12
2.3.11	<i>Genomförandetid startar</i>	12
2.3.12	<i>Arkividentitet kommun</i>	13
2.3.13	<i>Föregående plans beteckning</i>	13
2.3.14	<i>Berörd doms målnummer</i>	13
2.4	ANVÄNDBARHET OCH KVALITET	13
2.4.1	<i>Användbarhet</i>	13

2.4.2	Beskrivning användbarhet	14
2.4.3	Digitaliseringsnivå	14
2.4.4	Beskrivning nivå	14
2.4.5	Korrigerade gränser	14
3	GEOMETRI	16
3.1	GRUNDLÄGGANDE OM GEOMETRIER	16
3.1.1	Punktgeometri (GM_Punkt)	16
3.1.2	Linjegeometri (GM_Linje)	16
3.1.3	Ytgeometri (GM_Yta)	17
3.1.4	Kropp (GM_Kropp)	17
3.2	GEOMETRIER I DETALJPLAN	18
3.2.1	Grundläggande kvalitetskrav	18
3.2.2	Användning av geometrityp	19
3.2.3	Blandning av geometrityper	20
3.2.4	Överlappande geometrier	21
3.2.5	Geometrier som inte överlappar varandra	21
3.2.6	Cirkelbåge	22
3.3	INFORMATION OM GEOMETRIER	23
3.3.1	Lägesbestämningsmetod	23
3.3.2	Tidpunkt för lägesbestämning	24
3.3.3	Tidsperiod för underlagets framtagande	24
4	DIGITALISERING AV DETALJPLANER	25
4.1	INFORMATION OM DIGITALISERAD DETALJPLAN	25
4.1.1	Status	26
4.1.2	Planbestämmelsekatalogreferens	26
4.1.3	Bestämmelseformulering	26
4.1.4	Ursprunglig bestämmelseformulering	26
4.1.5	Beslutstyp	26
4.1.6	Beslutshandling	26
4.1.7	Grundkarta	27
4.1.8	Föregående plans beteckning	27
4.1.9	Användbarhet	27
4.1.10	Beskrivning användbarhet	27
4.1.11	Digitaliseringsnivå	27
4.1.12	Beskrivning nivå	28
4.1.13	Kontrollerat planeringsunderlag	28
4.1.14	Korrigerade gränser	28
4.2	KVALITETSKRAV PÅ GEOMETRIER I DIGITALISERADE DETALJPLANER	28
4.3	UPPGIFTER OM DATAINSAMLING FÖR DIGITALISERADE DETALJPLANER	29
5	ÄNDRING AV DETALJPLAN	31
5.1	EXEMPEL 1: ÄNDRING AV EN DIGITALT STRUKTURERAD DETALJPLAN	31
5.2	EXEMPEL 2: UPPHÅVANDE AV DEL AV DIGITALT STRUKTURERAD DETALJPLAN	32
5.3	EXEMPEL 3: NY DIGITALT STRUKTURERAD DETALJPLAN UPPHÅVER EN ÄLDRE DETALJPLAN	32
5.4	EXEMPEL 4: ÄNDRING AV DETALJPLAN SOM INTE ÄR DIGITALT STRUKTURERAD	33
6	SAMMANSTÄLLNING AV INFORMATION SINNEHÅLL	34
7	KVALITETSKONTROLLER VID LEVERANS TILL NATIONELL GEODATAPLATTFORM	38
7.1	SAMMANSTÄLLNING AV KRAV OCH REGLER SOM VALIDERAS	38
7.2	VALIDERING SOM STOPPAR LEVERANSEN	43
7.2.1	Bestämmelsegeometrier i förhållande till planområdet (DP-0002, DP-0003)	44
7.3	VALIDERING SOM GER EN VARNING	44

7.3.1	<i>Näraliggande geometrier (DP-Krav-0011, DP-Krav-12)</i>	45
7.3.2	<i>Överlappande geometrier (DP-Krav-13, DP-Krav-14)</i>	45
8	LÄNKAR	46
9	FÖRÄNDRINGSTABELL	47

I Inledning

Vägledningen är tänkt att användas som stöd för planhandläggaren i arbetet med att lägga in detaljplaner i nationell geodataplattform. I detta dokument benämns den som plattformen. Vägledningen har som målsättning att förstärka och förtydliga innehållet i specifikationen för detaljplan. Eftersom det kan finnas en bredd bland planhandläggarna, allt ifrån nybörjaren till den mer erfarna handläggaren, får man välja vad man vill ta del av i vägledningen.

Länkar till andra webbsidor eller dokument som innehåller bra information i sammanhanget är samlade i ett eget avsnitt i slutet av detta dokument.

2 Informationsinnehåll

2.1 Grundläggande information om detaljplan

2.1.1 KOMMUN

Obligatoriskt.

Namnet på den kommun där detaljplanen gäller. Kommunnamn anges i klartext.

2.1.2 NAMN

Obligatoriskt.

Detaljplanens namn. Baseras oftast på fastighetsbeteckning och/eller populärnamn.

2.1.3 BETECKNING

Obligatoriskt vid laga kraft.

Kommunens identitet på detaljplanen. Beteckningen kan i vissa kommuner överensstämma med planens beteckning i fastighetsregistret.

2.1.4 SYFTE

Obligatoriskt.

Syfte med detaljplanen beskriver den huvudsakliga avsikten med markanvändning i detaljplanen.

2.1.5 STATUS

Obligatoriskt.

Detaljplanens status anger var detaljplanen befinner sig i detaljplaneprocessen. De formella stegen i detaljplanearbetet finns beskrivna i PBL kunskapsbanken hos Boverket. Länk till denna finns i avsnittet Länkar nedan.

Det är originalhandlingen som finns hos respektive kommun som är juridiskt bindande och inte den digitala informationen som finns i plattformen.

Tabell 1. Uppräkning och beskrivning av de olika typer av status som finns.

Status	Beskrivning
Påbörjad	Arbetet med detaljplan befinner sig i något stadium innan den är tillgänglig för samråd.
Samråd	Förslag till detaljplan är tillgängligt för samråd med olika intressenter i syfte att samla in synpunkter och kunskaper om planområdet.
Granskning	Bearbetat förslag till detaljplan är tillgängligt för granskning inför beslut om antagande.
Antagen	Beslut om att anta en detaljplan är fattat av kommunfullmäktige eller delegerad instans.
Överklagad	Antagen detaljplan är överklagad.
Tillsyn	Länsstyrelsen har beslutat att antagen detaljplan ska överprövas.
Laga kraft	Antagen detaljplan har inte överklagats eller överprövats och beslutet att anta planen har fått laga kraft.
Upphävd	Detaljplan är upphävd och är inte längre gällande.
Avslutad	Arbetet med detaljplan har avslutats innan den har vunnit laga kraft.

2.1.6 DATUM STATUSFÖRÄNDRING

Ej obligatoriskt.

Anger datum när status på planen ändrades. Statusförändringsdatum ska inte anges första gången en detaljplan skickas till plattformen, utan endast när statusen ändras.

2.1.7 TYP

Obligatoriskt.

Anger typ av plan. Äldre planer som stadsplaner, byggnadsplaner och avstyckningsplaner gäller idag som detaljplaner.

2.1.8 PLANBESKRIVNING

Obligatoriskt vid laga kraft.

Handling som anger syftet med detaljplanen och förklarar innehållet för att detaljplanen ska kunna förstås och genomföras. Av planbeskrivningen framgår även de konsekvenser som genomförandet av detaljplanen medför för sakägare, andra berörda och miljön. Det ska finnas en länk till planbeskrivningen.

2.1.9 PLANERINGSUNDERLAG

Ej obligatoriskt.

Planeringsunderlag används som stöd vid kommunens planläggning för att belysa platsens förutsättningar.

För planeringsunderlag ska man ange huvudområde för vilken typ av underlag det är, samt en referens till underlaget. Det är bra om man även specificerar underlagstyp. Bruttolista över underlagstyper och huvudområden finns i Boverkets föreskrift och i specifikationen. Det går alltid att använda andra planeringsunderlag och då anger man ”annat”. Se vidare Boverkets föreskrifter och allmänna råd om planbeskrivningar. Länk till denna finns i avsnittet Länkar nedan.

2.1.10 PLANGEOMETRI

Obligatoriskt.

Detaljplanens geografiska utbredning. Se avsnitt om geometrier.

2.1.11 VERTIKAL AVGRÄNSNING

Ej obligatoriskt.

Avgränsning av bestämmelse som endast gäller åt ena hållet i höjdlid, antingen uppåt eller nedåt i förhållande till geometrins höjdposition. Denna information används tillsammans med information på geometrin för att visa att en bestämmelse ligger i annat plan och att den är avgränsad i den ena vertikala riktningen och gäller obegränsat antingen uppåt eller nedåt.

Om en bestämmelse gäller till exempel endast under mark och är avgränsad ovan mark kan detta visas genom att bestämmelsen kan representeras av geometritypen yta som har ett höjdvärde i marknivå. Dessutom anges vertikal avgränsning uppåt, för att ange att bestämmelsen inte gäller ovanför geometrins höjdvärde.

2.2 Information om planbestämmelser

En planbestämmelse reglerar, preciserar och avgränsar hur mark- och vattenområden får användas i en detaljplan.

Information om planbestämmelser finns på PBL Kunskapsbanken, se avsnittet Länkar nedan.

Det är obligatoriskt att ange minst en planbestämmelse för en detaljplan som har fått laga kraft.

Följande uppgifter anges för varje enskild planbestämmelse.

2.2.1 PLANBESTÄMMELSEKATALOGREFERENS

Obligatoriskt.

Referens till den specifika bestämmelsen i Boverkets planbestämmelsekatalog. Anges med planbestämmelsens identitet (UUID) i planbestämmelsekatalogen.

Om bestämmelsen är någon typ av teknisk anläggning då ska alltid den generella planbestämmelsen ”Tekniska anläggningar” användas. Preciserade tekniska anläggningar ska inte anges i den digitalt strukturerade informationen som tillgängliggörs i plattformen. Däremot får det framgå i plankarta och planbeskrivning.

2.2.2 BESTÄMMELSEFORMULERING

Obligatoriskt.

En juridiskt bindande lydelse av en planbestämmelse.

Den angivna formuleringen ska stämma överens med formuleringen för aktuell bestämmelse i planbestämmelsekatalogen för att den ska vara sökbar i plattformen. Om det inte stämmer överens får man en varning vid leverans till plattformen så att man får möjlighet att korrigera formuleringen.

Om planbestämmelsen är någon typ av teknisk anläggning ska bestämmelseformulering endast innehålla ”Tekniska anläggningar”.

2.2.3 URSPRUNGLIG BESTÄMMELSEFORMULERING

Ej obligatoriskt.

Vid digitalisering av äldre detaljplaner kan planbestämmelserna behöva tolkas om. I det fallet kan den ursprungliga bestämmelseformuleringen anges.

Om planbestämmelsen är någon typ av teknisk anläggning ska ursprunglig bestämmelseformulering antingen vara tomt eller endast innehålla ”Tekniska anläggningar”.

2.2.4 BESTÄMMELSEVÄRDE

Ej obligatoriskt.

Bestämmelsevärde är de variabla värdena som kan anges i en bestämmelseformulering. Värdena kan vara decimaltal eller text. Om bestämmelseformuleringen förutsätter ett värde ska det anges.

Om det förekommer flera bestämmelsevärden ska de anges i samma ordning som bestämmelseformuleringen.

Exempel: för egenskapsbestämmelsen "Takvinkel" kan bestämmelsevärdet vara lika med 37 grader.

För mer information hänvisas till Boverkets planbestämmelsekatalog. Länk till denna webbplats återfinns under avsnittet Länkar nedan.

2.2.5 PLANBESTÄMMELSEBESKRIVNING

Obligatoriskt vid laga kraft om detaljplan är påbörjad efter 2021-12-31.

Planbestämmelsebeskrivningen består av ett fritt formulerat motiv till den enskilda regleringen i relation till detaljplanens syfte. Det finns planbestämmelser som är geografiskt avgränsade samt de som är skrivna i mer allmänna ordalag. De planbestämmelser som är beskrivna i mer allmänna ordalag kan finnas på flera ställen i detaljplanen med samma lydelse. Dessa planbestämmelser kan ha olika motiv på olika geografiska platser i detaljplanen. Motiven är rent formellt ett av flera teman i planbeskrivningen och obligatoriska för alla detaljplaner påbörjade efter 2021-12-31. Bestämmelsebeskrivningarna för en detaljplan kan sammanställas i en planbeskrivning.

Planbestämmelsebeskrivningen ska på ett koncist och relativt okomplicerat sätt ge svar på varför regleringen finns och hur den stödjer syftet med detaljplanen. Den text som formuleras i beskrivningen ska inte vara en utsvävande text med härledning av motiv i flera led.

Om planbestämmelsen är någon typ av teknisk anläggning ska motivet i planbestämmelsebeskrivning endast innehålla "Tekniska anläggningar".

Nedan redovisas ett exempel på hur en planbestämmelsebeskrivning kan formuleras. Det utgörs av en text som skulle kunna utgöra motiv till prickmark:

"För att ändamålet ska vara lämpligt behövs en innergård."

Mer information finns på PBL Kunskapsbanken och länk till Boverkets webbplats finns att hitta i avsnittet Länkar nedan.

2.2.6 SEKUNDÄR EGENSKAPSGRÄNS

Ej obligatoriskt.

Om värdet är Ja kan, vid behov, egenskapsbestämmelsens avgränsning redovisas med sekundär egenskapsgräns på plankartan. För mer information se PBL Kunskapsbanken och länk till Boverkets webbplats under avsnittet Länkar nedan.

Anges endast för egenskapsbestämmelser.

2.2.7 BESTÄMMELSEGEOMETRI

Obligatoriskt.

Bestämmelsegeometrin är det geografiska område inom vilket en planbestämmelse gäller. Se avsnitt om geometrier.

2.2.8 GILTIGHETSTID

Ej obligatoriskt.

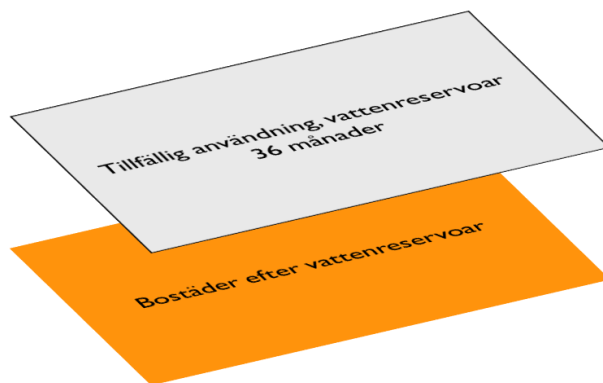
Giltighetstid ska anges i antal månader och används enbart för en användningsbestämmelse som ska vara tillfällig.

2.2.9 BÖRJAR GÄLLA EFTER

Ej obligatoriskt.

För tillfällig användningsbestämmelse som börjar gälla en viss tid efter att detaljplanen fått laga kraft kan antalet månader efter lagakraftdatum anges.

Denna information kan även anges på den användningsbestämmelse som ska gälla efter den tillfälliga användningen för att den digitala informationen ska vara korrekt sökbar.

Figur 1. Exempel på tillfällig användningsbestämmelse i form av vattenreservoar som ska gälla i 36 månader. Därefter gäller bostäder.

Giltighetstid och Börjar gälla efter kan användas på följande sätt vid tillfällig användningsbestämmelse i de fall detaljplanens genomförandetid börjar i och med att detaljplanen får lagakraft:

Vattenreservoar

Giltighetstid = 36 månader

Börjar gälla efter = *inget värde*

Bostäder

Giltighetstid = *inget värde*

Börjar gälla efter = 36 månader

Giltighetstid och Börjar gälla efter kan användas på följande sätt vid tillfällig användningsbestämmelse i de fall detaljplanens genomförandetid börjar 8 månader efter att detaljplanen får lagakraft:

Vattenreservoar

Giltighetstid = 36 månader

Börjar gälla efter = 8 månader

Bostäder
 Giltighetstid = *inget värde*
 Börjar gälla efter = 44 månader

2.2.10 VERTIKAL AVGRÄNSNING

Ej obligatoriskt.

Avgränsning av planbestämmelse som endast gäller åt ena hållet i höjddled, antingen uppåt eller nedåt i förhållande till geometrins höjdposition. Denna information används tillsammans med information på geometrin för att visa att en bestämmelse ligger i annat plan och att den är avgränsad i den ena vertikala riktningen och gäller obegränsat antingen uppåt eller nedåt.

Om en planbestämmelse gäller till exempel endast under mark och är avgränsad ovan mark kan detta visas genom att bestämmelsen kan representeras av geometritypen yta som har ett höjdvärde i marknivå. Dessutom anges vertikal avgränsning uppåt, för att ange att bestämmelsen inte gäller ovanför geometrins höjdvärde.

2.3 Information om beslut

Information om de beslut som finns kring detaljplanen.

2.3.1 INSTANS INOM KOMMUNEN

Ej obligatoriskt.

Information om den instans inom kommunen som har antagit detaljplanen. Det finns tre möjliga instanser:

- byggnadsnämnd enligt PBL
- kommunstyrelse
- kommunfullmäktige.

2.3.2 DIARIENUMMER KOMMUN

Obligatoriskt vid laga kraft.

Här ska anges det senast använda diarienummer som byggnadsnämnd enligt plan- och bygglagen har för ärendet. Detta är inte detsamma som beslutsnummer.

Det kan till exempel i en viss kommun vara byggnadsnämndens diarienummer för processen att ta fram detaljplanen.

2.3.3 DIARIENUMMER FULLMÄKTIGE

Ej obligatoriskt.

Här ska anges det diarienummer som kommunfullmäktige har, i det fall kommunfullmäktige har ett eget diarienummer för ärendet. Detta är ofta diarienummer som kommunfullmäktige har för att anta detaljplanen, men är inte detsamma som beslutsnummer.

Detta behöver inte anges om det är samma som "diarienummer kommun". Det kan till exempel vara i det fall då kommunfullmäktige inte har eget diarienummer, eller har delegerat beslutsrätten till byggnadsnämnden.

Uppgiften kan lämnas tom om man inte känner till den.

2.3.4 BESLUTSTYP

Obligatoriskt vid laga kraft.

Information om vilken typ av beslut som gäller för den aktuella detaljplanen. För mer information se webbsidan för PBL Kunskapsbanken och länk till Boverkets webbplats under avsnittet Länkar nedan.

Tabell 2. Redovisning av de olika beslutstyperna tillsammans med en beskrivning.

Beslutstyp	Beskrivning
Antagande av ny detaljplan	Används för beslut om antagande av ny detaljplan
Antagande om ändring	Används för beslut om ändring, tillägg eller borttag av planbestämmelse.
Antagande om upphävande	Används för beslut om helt eller delvis upphävande av plan. Beslutet innebär att den del som upphävs blir planlös.
Beslut om avslut	Används för beslut om att avsluta detaljplanarbetet innan beslut om antagande har fått laga kraft.

2.3.5 BESLUTSHANDLING

Obligatoriskt vid laga kraft.

Beslutshandlingar som är kopplade till detaljplanen eller ändring av bestämmelser i detaljplanen.

Information om beslutshandlingarna ska innehålla en referens och en innehållsmarkering. Innehållet kan vara plankarta, beslutsprotokoll eller övrigt.

Beslutshandlingen behöver inte innehålla planbeskrivning eftersom den finns med i den digitalt strukturerade informationen på annat sätt.

En detaljplan som har status laga kraft ska alltid ha minst en beslutshandling som innehåller plankarta.

2.3.6 GRUNDKARTA

Ej obligatoriskt.

En referens till grundkartan som utgör ett underlag till arbetet med detaljplanen. Grundkartan redovisar topografi och fastighetsförhållande över planområdet och dess närmaste omgivning.

Om grundkartans datum ska framgå på detaljplanen så rekommenderas att ange uppgift om ”Tidsperiod för underlagets framtagande” på geometrierna. Se vidare kapitel Information om geometrier.

2.3.7 DATUM PÅBÖRJAT

Obligatoriskt vid lagakraft om detaljplan är påbörjad efter 2021-12-31.

Det datum kommunen anser att planarbetet har påbörjats. Kommunen bör vara konsekvent och alltid använda samma händelse för att ange datum påbörjat. I vissa kommuner använder man det datum då ett planbesked har godkänts.st

2.3.8 DATUM ANTAGANDE

Obligatoriskt vid laga kraft.

Det datum kommunen fattade beslut att anta detaljplanen.

2.3.9 DATUM LAGAKRAFT

Obligatoriskt vid laga kraft.

Det datum då detaljplanen inte längre går att överklaga har den fått laga kraft. En detaljplan kan ha fler än ett lagakraftdatum om detaljplanen har överklagats flera gånger. Överklagandet kan omfatta hela eller delar av planen.

2.3.10 GENOMFÖRANDETID

Obligatoriskt vid laga kraft.

I detaljplanen anges inom vilken tid det finns formell rätt att genomföra planen och detta anges som genomförandetid. Genomförandetiden ska anges med antal månader i den digitala datamängden. Det behöver vara så för att genomförandetiden inte alltid är hela antal år. Det kan till exempel var 5 år och 6 månader. För att det ska vara enhetligt och jämförbart i plattformen behöver man i det exemplet i så fall räkna om genomförandetiden till 66 månader. Detta innebär att genomförandetiden kan presenteras i antal år i plankartan, samtidigt som den redovisas som antal månader i datamängden i plattformen.

Genomförandetid regleras för hela eller en del av detaljplanen, och det kan vara olika genomförandetider för olika delar av detaljplanen. I de fall det är flera genomförandetider bör det i datamängden framgå vilka planbestämmelser som respektive genomförandetid gäller för.

2.3.11 GENOMFÖRANDETID STARTAR

Obligatoriskt vid laga kraft.

Anger det datum som genomförandetiden börjar. I de flesta fall startar genomförandetiden samma dag som detaljplanen fått laga kraft.

2.3.12 ARKIVIDENTITET KOMMUN

Ej obligatoriskt.

En uppgift om identiteten på handlingarna som ska bevaras efter att detaljplanen fått laga kraft. Det avser ofta originalhandlingar till detaljplaner och gäller endast då kommunen har ett eget arkiv. Kommuner som inte har eget arkiv behöver inte ange detta.

Exempelvis kan det vara handlingarnas seriebeteckning/serienummer i kommunens arkiv.

2.3.13 FÖREGÅENDE PLANS BETECKNING

Ej obligatoriskt.

Information om vilken identitet kommunen har satt på en eller flera äldre detaljplaner som helt eller delvis har ersatt av ny detaljplan.

2.3.14 BERÖRD DOMS MÅLNUMMER

Ej obligatoriskt.

Information om målnummer och vilken domstol som har meddelat dom vid ett överklagande.

2.4 Användbarhet och kvalitet

För att hjälpa den som behöver använda informationen i en detaljplan syftar viss information till att beskriva kvaliteten eller användbarheten hos den. Sådan information finns samlad i det här avsnittet. Informationen anges både för detaljplanen som helhet och för de enskilda bestämmelserna, och den anges både för analoga planer som digitaliserats och för planer som har skapats digitalt.

2.4.1 ANVÄNDBARHET

Ej obligatoriskt.

Kommunen beskriver här för användaren av informationen hur stor tilltro kommunen själv har till den digitala detaljplaneinformationen. Detaljplanens eller planbestämmelsens användbarhet kan klassas som god, medel eller låg.

Exempel på saker som kan ha varit svåra att tolka eller som har påverkat tillförlitligheten i tolkningen är:

- om plangränser har korrigerats eller inte har korrigerats till följd av att fastighetsgränser och detaljplanen inte överensstämmer
- att fastighetsgränserna är osäkra
- att planbestämmelser är otydliga avseende var de gäller
- att det är otydligt vad planbestämmelserna motsvarar i planbestämmelsekatalogen

- att förutsättningarna succesivt förändras exempelvis genom uppdatering av planbestämmelsekatalogen
- intern erfarenhetsuppbyggnad
- nya verktyg.

I attributet ”Beskrivning användbarhet” kan kommunen beskriva sin bedömning av detaljplanens användbarhet närmare.

2.4.2 BESKRIVNING ANVÄNDBARHET

Ej obligatoriskt.

Här motiverar kommunen sin bedömning av detaljplanens eller planbestämmelsens användbarhet i fritext. Kommunen kan bland annat ange vad som är osäkert i detaljplanen.

2.4.3 DIGITALISERINGSNIVÅ

Ej obligatoriskt.

Här anger kommunen hur fullständig man anser att detaljplanen eller planbestämmelsen är. Digitaliseringsnivån kan anges som komplett eller ej komplett. Med ej komplett menas både att en typ av användnings- eller egen-skapsbestämmelse kan saknas helt och att den kan vara delvis digitaliserad. I attributet ”Beskrivning nivå” anger man utifrån vilka grunder man bedömt nivån.

2.4.4 BESKRIVNING NIVÅ

Ej obligatoriskt.

Kommunen kan här ange i fritext till vilken grad detaljplanen eller planbestämmelsen är digital, och vilka delar som inte är det. Det är alltså en beskrivning av det val som är gjort i attributet ”Digitaliseringsnivå”.

KONTROLLERAT PLANERINGSUNDERLAG

Obligatoriskt vid laga kraft.

Det är oftast grundkartan som är det underlag som används för att skapa detaljplanens geometrier. Detta attribut ska användas för att ange om grundkartan har kontrollerats och befunnits korrekt inför antagandet av detaljplanen. Om eventuella avvikelser i grundkartan har rättats så förutsätts även att detaljplanens geometrier i så fall har justerats innan den antogs.

Ja = Underlaget har kontrollerats och befunnits korrekt vid antagandet. Dessutom har plan- och bestämmelsegränser justerats efter eventuella funna och rättade avvikelser i underlaget.

Nej = Underlaget har inte kontrollerats innan antagandet eftersom kommunen bedömer att underlaget och plan- och bestämmelsegränserna från granskningen är aktuella vid antagandet.

2.4.5 KORRIGERADE GRÄNSER

Obligatoriskt vid laga kraft.

Korrigerade gränser beskriver om det har gjorts några medvetna korrigeringar av detaljplanens digitala geometrier efter att den fått laga kraft. Exempel på korrigering är att man flyttat plan- och bestämmelsegränser för att de ska följa fastighetsgränser om dessa har förbättrats och om det är intentionen med detaljplanen att de skulle följa fastighetsgräns. Att gränser endast korrigeras på grund av lägesfel som blir synliga när man digitaliserar en detaljplan innebär inte att detaljplanen ska få information om att gränser korrigerats.

Ja = Korrigeringar i de digitala geometrierna har gjorts, så att de inte längre följer de plan- och bestämmelsegränser som beslutades. Motivet till detta är att man vill att den digitala informationen följer intentionen med detaljplanen. Ett exempel är intentionen att plan- eller bestämmelsegränser ska följa fastighetsgränser.

Nej = De digitala geometrierna följer de geometrier som detaljplanen beslutades på.

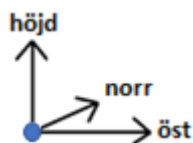
3 Geometri

Detta avsnitt ska ge vägledning till hur detaljplanen ska byggas upp med geometrier. Inledningsvis ges grundläggande och generell information om geometrier. Sedan beskrivs geometrierna specifikt för detaljplan och vilken information om geometrierna som är viktig.

3.1 Grundläggande om geometrier

En geometri kan vara punkt, linje, yta eller kropp. I detta avsnitt beskrivs de olika geometrityperna på ett grundläggande sätt.

3.1.1 PUNKTGEOMETRI (GM_PUNKT)

Figur 2. Punktgeometri med koordinatsystem.

En punkt representeras av två eller tre koordinater. Koordinater i öst-västlig och nord-sydlig led ska alltid anges, de står för positionen i det horisontella planet. Punkten kan kompletteras med en höjtkoordinat, det vill säga dess position i det vertikala planet.

3.1.2 LINJEGEOMETRI (GM_LINJE)

Figur 3. Linjegeometri bildad av tre sammanfogade punkter.

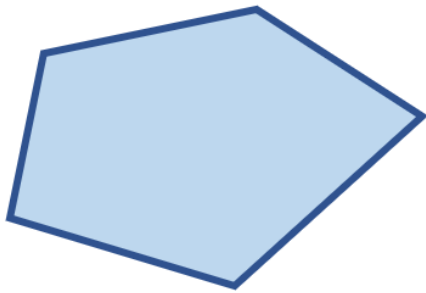
En linje består av raka sträckor mellan flera punkter som definieras enligt ovan.

För att olika programvaror ska kunna utbyta data används raka sträckor mellan punkterna. I vissa program används kurvor, så kallade cirkelbågar, men eftersom olika programvaror hanterar kurvor på olika sätt är det inte lämpligt att använda vid datautbyte. Enligt nationellt ramverk för utbyte av geodata är cirkelbågar inte tillåtet vid utbyte av data på grund av att olika IT-system har olika sätt att redovisa cirkelbågar, samt att det uppstår problem vid transformation mellan koordinatsystem.

Figur 4. Linjegeometri med en cirkelbåge. Cirkelbåge är olämpligt att använda vid datautbyte.

3.1.3 YTGEOMETRI (GM_YTA)

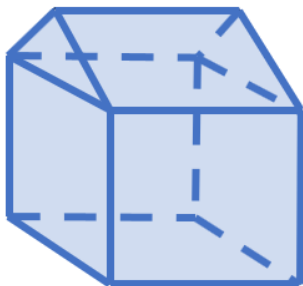
Figur 5. Ytgeometri bildad av fem linjer som sluts genom att första och sista linjen börjar respektive slutar i samma punkt.

En yta begränsas av linjer (som i sin tur definieras av punkter enligt ovan). Det är bara en yta om linjerna sluter varandra, det vill säga första och sista punkten överensstämmer.

Ett annat begrepp för yta är Polygon. Polygon definieras av en geometrisk figur bestående av flera linjer som sluter figuren.

Om ytan är en cirkel kan den förenklas med ett antal raka, korta sträckor (så kallade kordor). De skulle även kunna vara kurvor (cirkelbågar) men sådana ska inte användas, se ovan.

3.1.4 KROPP (GM_KROPP)

Figur 6. Kropp bildad av sju sammanfogade ytor som sluts av överensstämmande punkter.

En kropp, är en objektgeometri i tre dimensioner. Ibland används begreppet volym, som kan vara missvisande. Volym är ett måttetal som anger mängden inom ett objekts gränser (till exempel m^3 , kubikmeter).

En kropp består av ett antal sammansatta ytor som sluter varandra. Ytorna begränsar alltså tillsammans en kropp som sluter tätt. Koordinaterna i en kropp innehåller alltid höjdvärde.

Ett alternativt begrepp är solid som är den engelska termen för GM_kropp enligt ISO 19107:2020 kapitel 6.4.28.

3.2 Geometrier i detaljplan

Hur ska man använda de olika geometrityperna när detaljplanen ska representeras digitalt och vad ställs det för kvalitetskrav på dem? I det här avsnittet beskrivs hur specifikationen för detaljplan reglerar detta.

Den digitala detaljplanen byggs upp av geometrier med koordinater som anger var detaljplanen och dess planbestämmelser gäller. Av plangränserna skapas till exempel en yta som representerar detaljplanen och som anger var detaljplanen gäller.

När detaljplanens geometrier tillgängliggörs i plattformen kommer de att presenteras med exakta koordinater som kan tolkas med större noggrannhet än vad avsikten är. Det är därför viktigt att vara noga med kvaliteten på grundkarta och annan underliggande information som används när geometrierna skapas. Detaljplanens hela utbredning måste ligga inom rätt kommun och planbestämmelser som gäller en viss fastighet måste ligga inom den fastigheten. Även planbestämmelsernas förhållande till varandra är det noga med. Planhandläggare bör kontrollera geometriernas placering i förhållande till varandra i eget system kontinuerligt under hela produktionsprocessen.

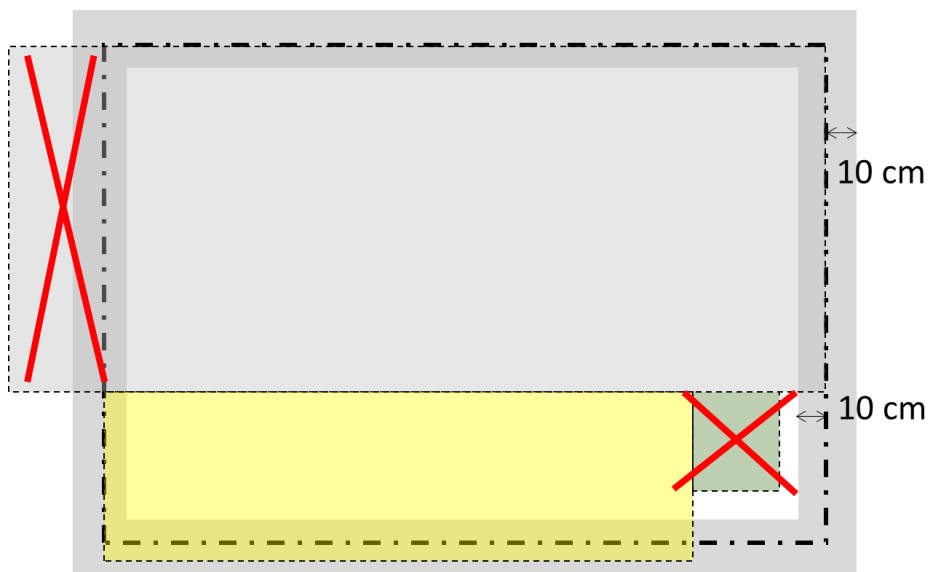
3.2.1 GRUNDLÄGGANDE KVALITETSKRAV

Alla geometrier ska vara korrekta enligt de regler som gäller för geometrier generellt. Bland annat får inte geometrins gränslinje korsas sig själv.

Figur 7. En geometri där en linje korsar sig själv i ena hörnet.

En detaljplan eller en planbestämmelse måste ha minst en geometri. Detaljplan eller planbestämmelse kan bestå av flera områden, och då ska detaljplanen eller planbestämmelsen ha flera geometrier. De ska inte representeras av en så kallad multigeometri.

Geometrin som representerar detaljplanens utbredning ska helt täckas av minst en geometri som representerar användningsbestämmelse. En geometri som representerar planbestämmelse får inte ligga utanför detaljplanens geometri.

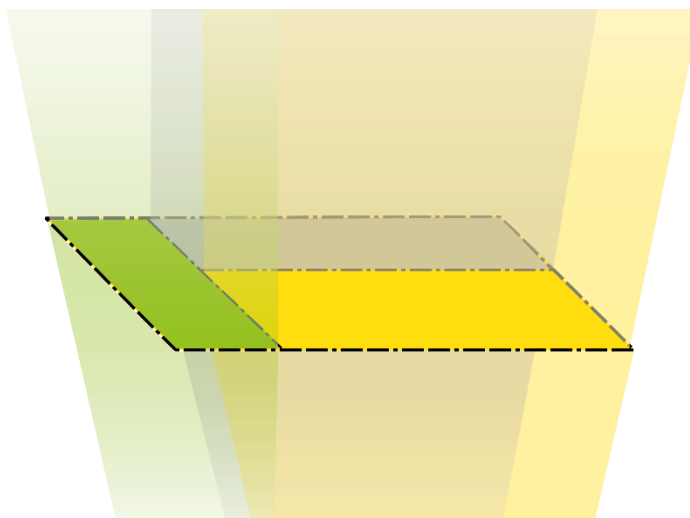
Figur 8. Om en planbestämelse sticker ut mer än 10 cm utanför plangränsen (den gråa ytan) eller det är ett glapp på mer än 10 cm innanför plangränsen (den gröna ytan) så tillåts inte detaljplanen i plattformen. Den gula bestämmelsen följer inte helt plangränsen men godkänns ändå eftersom den ligger inom 10 cm marginal från plangränsen.

3.2.2 ANVÄNDNING AV GEOMETRITYP

Detaljplanens information kan representeras av alla typer av geometrier.

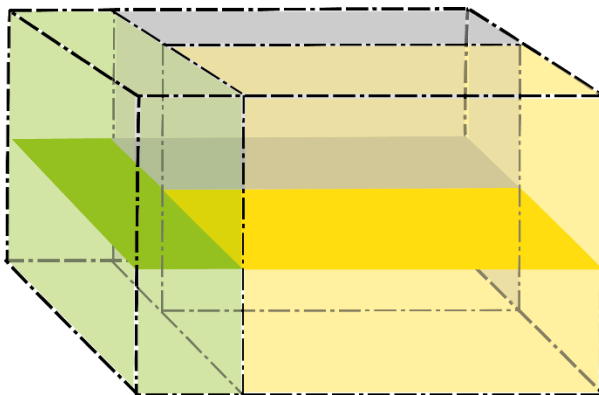
Detaljplanens område kan bara representeras av yta eller kropp. Planbestämmelser kan representeras av punkt, linje, yta eller kropp. Boverkets planbestämmelsekatalog ger en vägledning till vilka geometrityper som är lämpliga för olika typer av bestämmelser.

För detaljplan och planbestämelse som ska representeras av en yta ska plan- eller bestämmelsegränserna omsluta hela ytan. Om inget höjdvärde anges i planbestämelsegeometris koordinater så gäller den obegränsat utan vertikal avgränsning både uppåt och nedåt, se figur 9.

Figur 9. Bilden visar planbestämmelser som inte har någon vertikal avgränsning. Inget höjdvärde kan anges i koordinaten. Illustration Jenny Lilja/Boverket.

I de fall detaljplanen eller planbestämmelsen begränsas vertikalt både uppåt och nedåt, ska kropp användas, se figur 10. En kropp har alltid en position i höjded.

Figur 10. Detaljplan som är avgränsad både horisontellt och vertikalt ska representeras av kropp.
Illustration Jenny Lilja/Boverket.

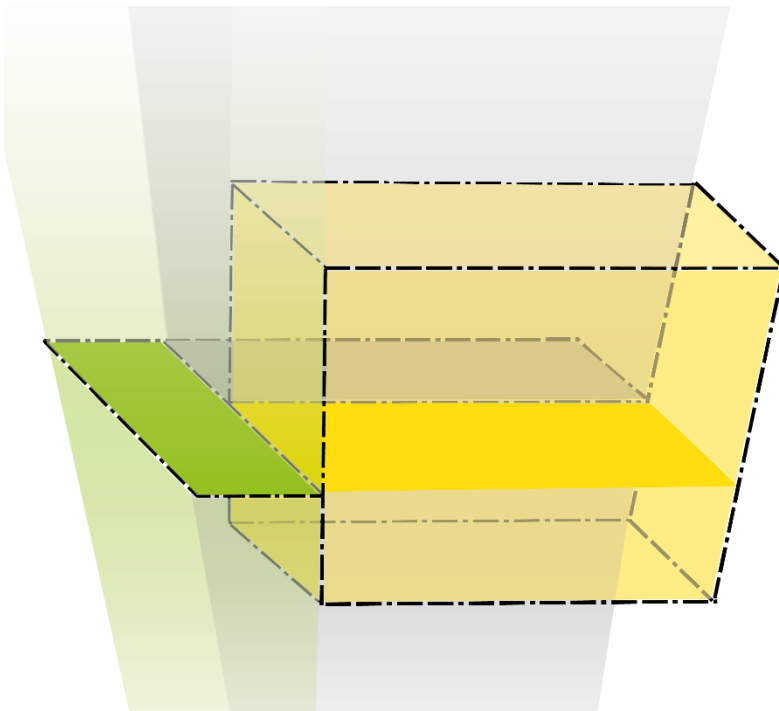
I de fall en planbestämmelse har en vertikal avgränsning antingen uppåt eller nedåt ska den representeras av yta. Om det går att ange på vilken höjd planbestämmelsen ligger i höjdsystemet RH2000 ska detta anges på geometrin. Planbestämmelsen gäller då inte under respektive över den angivna höjden, det kan alltså läggas en annan bestämmelse där.

3.2.3 BLANDNING AV GEOMETRITYPER

Kan man blanda olika geometrityper i en detaljplan? Ja, det finns inga hinder för att blanda geometrityper.

- En detaljplan kan representeras av en yta och ha en bestämmelse i form av en kropp.
- En detaljplan kan även representeras av en kropp och ha en bestämmelse i form av en punkt, linje eller yta.

Inom samma detaljplan kan olika planbestämmelser representeras av olika geometrityper. En och samma planbestämmelse kan bara bestå av en typ av geometri.

Figur 11. Detaljplan med planbestämmelser som representeras av olika typer av geometrier. De gröna och grå bestämmelserna representeras av ytgeometri, den gula bestämmelsen representeras av kropp. Illustration Jenny Lilja/Boverket.

3.2.4 ÖVERLAPPANDE GEOMETRIER

När olika geometrier helt eller delvis täcker samma område vertikalt och horisontellt anses de överlappa varandra.

En detaljplans område får inte överlappa en annan detaljplan. Därför ska inte deras geometrier överlappa varandra. Inom en detaljplan kan däremot olika planbestämmelsers geometrier överlappa varandra helt eller delvis. De gäller samtidigt på de ställen där de överlappar varandra.

Anledningen till att specifikationen för detaljplan tillåter överlappande planbestämmelser är för att systemet ska vara flexibelt för olika typer av planläggning.

3.2.5 GEOMETRIER SOM INTE ÖVERLAPPAR VARANDRA

För detaljplaner är det ofta så att både detaljplanegränsen och planbestämmelsegränser ska följa något annat objekt, till exempel en fastighetsgräns, en annan detaljplan eller en annan planbestämmelse. När geometrier skapas är det då en fördel om koordinaterna ”kopieras” från den geometri som detaljplanens eller planbestämmelsens gräns ska följa. Då uppstår inget glapp eller överlapp mellan objekten som ska ligga ”kant i kant”.

Om koordinaterna inte ”kopieras” kan ibland mycket små överlapp eller glapp uppstå mellan detaljplaner, planbestämmelser eller annat objekt, till exempel en fastighetsgräns. En möjlig konsekvens av sådana överlapp eller glapp är att en bestämmelse kan tolkas som att den gäller där den inte är tänkt att gälla. Därför är små överlapp och glapp inte tillåtna.

Planhandläggare bör kontrollera överlapp och glapp mellan geometrier i eget system kontinuerligt under hela produktionsprocessen.

Detaljplaner påbörjade efter 2021-12-31 och som inte ska dela gräns ska läggas så att geometrierna har ett avstånd mellan varandra på minst 0,25 meter eftersom det är ett minsta avstånd som kan synas i de skalor som detaljplaner brukar presenteras i. Om två detaljplaner ligger närmare än 0,25 meter från varandra ska de anses ligga ”kant i kant” och deras geometrier bör korrigeras till att sammanfalla. Detta görs förslagsvis genom ”kopiering” av koordinaterna från den andra detaljplanen för att undvika oavsiktliga överlapp och glapp. Om någon av planerna påbörjades före 2022-01-01 tillämpas de krav som gäller detaljplan påbörjade före 2022-01-01, nämligen att geometrierna bör ha minst 3 meter mellan varandra om de inte ska dela gräns.

Planbestämmelser i detaljplaner påbörjade efter 2021-12-31 och som inte ska dela gräns bör läggas så att geometrierna har ett avstånd mellan varandra på minst 0,5 meter. Det finns ytterst få praktiska fall där det kan anses lämpligt att lägga in en planbestämmelse som är smalare än 0,5 meter. Om två planbestämmelser ligger närmare än 0,5 meter från varandra ska de anses ligga ”kant i kant” och deras geometrier ska korrigeras till att sammanfalla. Detta görs förslagsvis genom ”kopiering” av koordinaterna från den andra planbestämmelsen för att undvika oavsiktliga överlapp och glapp.

Detaljplaner påbörjade före 2022-01-01 och som inte ska dela gräns bör läggas så att geometrierna har ett avstånd mellan varandra på minst 3 meter. Om två detaljplaner ligger närmare än 3 meter från varandra ska deras geometrier kontrolleras manuellt för att verifiera om det är korrekt.

Planbestämmelser i detaljplaner påbörjade före 2022-01-01 och som inte ska dela gräns bör läggas så att geometrierna har ett avstånd mellan varandra på minst 2 meter. Om två planbestämmelser ligger närmare än 2 meter från varandra ska deras geometrier kontrolleras manuellt för att verifiera om det är korrekt.

3.2.6 CIRKELBÅGE

Cirkelbåge är en böjd linje som är en sammanhängande del av en cirkels omkrets.

Det finns flera problem med cirkelbågar:

- det finns programvaror som inte kan hantera cirkelbågar
- det finns inget stöd för cirkelbågar i överföringsformat
- geometrin kommer att förändras vid transformationer

Om cirkelbågar finns och det är praktiskt möjligt utifrån till exempel juridiskt och tekniskt perspektiv så bör dessa göras om till raka linjer. Det görs genom att ange brytpunkter i cirkelbågen och låta det vara en rak linje mellan brytpunkterna. Det kan underlätta när nya data som angränsar till gamla cirkelbågar ska skapas och ökar dessutom möjligheten att detaljplanen kan hanteras i flera olika system.

Om det ändå är önskvärt att använda cirkelbåge så kan datamängden kompletteras med en alternativ geometri där cirkelbågen beskrivs. Det är dock viktigt att datamängden i plattformen fortfarande innehåller geometrin där cirkelbågen är omräknad till raka linjer.

3.3 Information om geometrier

För detaljplan ska resursmodellerna för Geometri och Geometrimetaddata användas. Enligt de resursmodellerna är det mycket information som kan följa med geometrin, men det är endast ett fåtal av uppgifterna som är relevanta för detaljplan. Här beskrivs de viktigaste uppgifterna som ska finnas om geometrier i en digital detaljplan. För mer fördjupning hänvisas till resursmodellen för geometri samt nationellt informationsarkitekturramverk. Länk till dessa webbplatser finns att hitta i avsnittet Länkar nedan.

3.3.1 LÄGESBESTÄMNINGSMETOD

Lägesbestämning i plan är obligatoriskt om detaljplanen är påbörjad efter 2021-12-31.

Här ska anges den metod som har använts för att bestämma geometrins koordinater i plan respektive höjd. För detaljplaner är det två olika metoder för lägesbestämning som är aktuella att använda:

- Vektorisering av analogt material.
- Lägesplacering.

Vektorisering av analogt material innebär att information i kartor eller ritningar, som ursprungligen är dokumenterade på papper eller liknande, överförs till digitalt vektorformat. Läs mer om detta i avsnittet om digitaliserad detaljplan.

Lägesplacering innebär att exempelvis bestämmelsegräns i en detaljplan har fått sitt läge baserat på ett visst underlag. Det finns olika varianter av lägesplacering att välja på, se tabell 3. Om olika varianter har använts inom en och samma geometri ska den varianten med sämst lägesosäkerhet anges på den geometrin.

Tabell 3. Sammanställning av varianter av lägesbestämningmetoder av typen lägesplacering.

Värde	Beskrivning
3D-modell	Placering av företeelser i 3D på en datorskärm, med en 3D-modell i vektorformat som underlag. Positionen placeras relativt omkringliggande objekt utan att snappa mot dessa.
analog karta	Äldre metod för placering av företeelser i 2D på en papperskarta eller liknade underlag.
befintligt objekt i 3D-modell	Placering av ett objekts geometri i 3D på en datorskärm, med ett befintligt objekt i 3D i

Värde	Beskrivning
	vektorformat som underlag. Positionen härleds från ett befintligt objekt, till exempel en gränslinje mellan två gränspunkter, ett slänkrön eller en byggnadsfasad samt i förekommande fall en markhöjdmodell.
befintligt objekt i digital karta	Placering av företeelser i 2D på en datorskärm, med ett befintligt objekt i en digital karta i vektorformat som underlag. Positionen härleds från ett befintligt objekt, till exempel en gränslinje mellan två gränspunkter, ett slänkrön eller en byggnadsfasad.
digital karta	Placering av företeelser i 2D på en datorskärm, med en digital karta i vektorformat som underlag. Positionen placeras relativt omkringliggande objekt utan att snappa mot dessa.
kartografiskt läge	Placering av text ortnamn, vägnamn, kartsymboler med mera i en karta/3D-modell så att de framgår tydligt i kartan/modellen, dvs de har ingen lägesosäkerhet.
okänd	Okänd metod för placering.
ortofoto	Placering av företeelser i 2D på en datorskärm, med ett digitalt ortofoto som underlag.

3.3.2 TIDPUNKT FÖR LÄGESBESTÄMNING

Obligatoriskt om detaljplan är påbörjad efter 2021-12-31.

Det som avses är tidpunkt för lägesplaceringen i de fall detaljplanen skapas digitalt eller tidpunkten för vektoriseringen i de fall detaljplanen vektoriseras från analogt material. Det är alltså den tidpunkt då geometrin i fråga skapades.

3.3.3 TIDSPERIOD FÖR UNDERLAGETS FRAMTAGANDE

Ej obligatoriskt.

Om lägesbestämningsmetoden är Lägesplacering avses tidsperioden när insamling av underlag till referensobjekt, karta eller bildprodukt utfördes. För detaljplaner som skapas digitalt är underlaget ofta en grundkarta, och därför kan tidsperiod för grundkartans framtagande anges här.

Om lägesbestämningsmetoden är vektorisering av analogt material avses tidpunkt för upprättande av underlaget som angivits på analoga kartan/ritningen. För detaljplan som digitaliseras innebär detta grundkartans datum som står på detaljplanens karta.

4 Digitalisering av detaljplaner

Detta avsnitt beskriver hantering av digital information som har överförs från plankartor som ursprungligen dokumenterats på papper. I avsnittet kallas denna överföring genomgående för digitalisering och med ordet digitalisera avses alltså vektorisering av analogt material.

Kommunen bestämmer om äldre planer ska digitaliseras. Om kommunen väljer att göra det är det alltid en fördel att konvertera detaljplanen till ett strukturerat och enhetligt digitalt format. Detaljplaner som digitaliseras ska tillhandahållas enligt INSPIRE-direktivet, som regleras i lag (2010:1767) om geografisk miljöinformation och förordning (2010:1770) om geografisk miljöinformation. För att tillhandahålla detaljplaner genom plattformen ska nationella specifikationen för detaljplan följas. Detta är en vägledning i hur specifikationen ska användas för äldre detaljplaner som digitaliseras.

Om en detaljplan har ändrats innan den digitaliseras så kan tidigare beslutade ändringar digitaliseras ihop med ursprungsplanen. Det är bra om den digitala informationen om detaljplanen beskriver vad som gäller för tillfället.

En detaljplan som är digitaliserad kan inte helt överensstämma med det analoga originalet och därför ska detaljplanen och planbestämmelsernas innebörd alltid anses tolkade. Läs mer om detta på Boverkets PBL Kunskapsbanken.

4.1 Information om digitaliserad detaljplan

Specifikationen för detaljplan gäller även för en detaljplan, stadsplan, byggnadsplan eller avstyckningsplan som digitaliseras. De har samma informationsinnehåll, se avsitt om informationsinnehåll.

Eftersom en äldre detaljplan som digitaliseras alltid har fått laga kraft är följande uppgifter obligatoriska:

- kommun
- namn
- syfte
- status
- typ av plan
- plangeometri
- beteckning
- planbeskrivning
- diarienummer kommun
- kvalitetsbeskrivning för detaljplan och planbestämmelse
- beslutstyp
- beslutshandling
- datum när detaljplanen antogs
- datum när detaljplanen fick laga kraft
- genomförandetid

- när genomförandetiden startar
- minst en planbestämmelse som har följande uppgifter
 - planbestämmelsekatalogreferens
 - bestämmelseformulering
 - bestämmelsegeometri
 - kvalitetsbeskrivning

Här följer några kommentarer om informationsinnehållet som är värt att notera för digitaliserade detaljplaner.

4.1.1 STATUS

En äldre detaljplan, stadsplan, byggnadsplan eller avstyckningsplan som har tolkats och strukturerats digitalt enligt nationell specifikation för detaljplan ska alltid anges med status Laga kraft eftersom statusen Laga kraft avser den gällande planhandlingens juridiska status och inte den digitala informationens juridiska status.

4.1.2 PLANBESTÄMMELSEKATALOGREFERENS

Referens i form av planbestämmelsens UUID (Universally unique identifier) från planbestämmelsekatalogen. Om planbestämmelserna i den plan som digitaliseras tolkas om till nu gällande planbestämmelser ska referens till den planbestämmelse i planbestämmelsekatalogen som passar bäst anges. Om planbestämmelserna inte tolkas om är det även möjligt att ange referens till en äldre planbestämmelse om den finns i planbestämmelsekatalogen.

4.1.3 BESTÄMMELSEFORMULERING

Formuleringen för planbestämmelsen enligt planbestämmelsekatalogen efter att bestämmelsen har digitaliserats.

4.1.4 URSPRUNGLIG BESTÄMMELSEFORMULERING

Här anges den ursprungliga bestämmelseformuleringen i de fall planbestämmelsen tolkats om till nu gällande planbestämmelser.

4.1.5 BESLUTSTYP

För digitaliserade detaljplaner ska information om beslut om antagande anges. Om detaljplanen har ändrats kan även information om beslut om ändringen anges. Beslut om antagande och beslut om ändring anges då som separata beslutsinformationer.

4.1.6 BESLUTSHANDLING

När en äldre plan har digitaliserats och tolkats är det viktigt att det finns en referens till detaljplanens beslutshandling eftersom det är den som är juridiskt gällande. Om detaljplanen har ändrats genom beslut om ändring är det även bra om referens till beslutshandling för ändringen anges.

4.1.7 GRUNDKARTA

Här anges referens till grundkartan som beslutet fattades på. Det kan alltså vara en äldre grundkarta som kanske inte längre motsvarar hur fastighetsindelningen ser ut idag. Om man önskar att grundkartans datum ska framgå i den digitala informationen om detaljplanen så rekommenderas att ange detta vid "Tidsperiod för underlagets framtagande" på detaljplanens geometrier. Läs mer om detta under kapitlet Information om geometrier.

4.1.8 FÖREGÅENDE PLANS BETECKNING

Det är av intresse för bland annat fastighetsbildningen vilka tidigare detaljplaner som har ersatts helt eller delvis av den digitaliserade detaljplanen, även om den är gammal. Om det är möjligt är det därför bra att ange tidigare planer vid digitalisering av gällande detaljplaner.

4.1.9 ANVÄNDBARHET

Kommunen beskriver här för användaren av informationen hur stor tilltro kommunen själv har till den digitaliserade detaljplaneinformationen. Detaljplanens eller planbestämmelsens användbarhet kan klassas som god, medel eller låg.

Exempel på saker som kan ha varit svåra att tolka vid digitalisering eller som har påverkat tillförlitligheten i tolkningen är:

- att fastighetsgränser och detaljplan inte överensstämmer
- att fastighetsgränserna är osäkra
- att planbestämmelser är otydliga avseende var de gäller
- att det är otydligt vilka planbestämmelserna planbestämmelsekatalogen som gäller den digitaliserade planen
- att förutsättningarna succesivt förändrats, exempelvis genom uppdatering av planbestämmelsekatalogen
- intern erfarenhetsuppbyggnad
- nya verktyg

4.1.10 BESKRIVNING ANVÄNDBARHET

Ange motivering till bedömningen av detaljplanens eller planbestämmelsens användbarhet.

4.1.11 DIGITALISERINGSNIVÅ

Digitaliseringsnivån kan anges som komplett eller ej komplett och anges både på detaljplan och planbestämmelse.

Ej komplett: En typ av användnings- eller egenskapsbestämmelse kan saknas helt eller kan vara delvis digitaliserad.

Komplett: Detaljplanen och dess bestämmelser är komplett digitaliserade.

Exempel:

- Om endast vissa användnings- och egenskapsbestämmelser är digitaliserade, då anges "Ej komplett" på detaljplan.

- Om vissa egenskapsbestämmelser inte är digitaliserade anges ”Ej komplett” på korresponderande användningsbestämmelse.
- Om ett urval av en viss egenskapsbestämmelse är digitaliserad anges "Ej komplett" på egenskapsbestämmelsen.
- Om alla användnings- och egenskapsbestämmelser är digitaliserade anges "Komplett" på detaljplan.

4.1.12 BESKRIVNING NIVÅ

Fritext för beskrivning av till vilken grad detaljplanen eller planbestämmelsen är digital, och vilka delar som inte är digitaliserade.

4.1.13 KONTROLLERAT PLANERINGSUNDERLAG

Kontrollerat planeringsunderlag sätts till ja om planeringsunderlaget, det vill säga grundkartan, var aktuellt och kontrollerad inför antagandet av detaljplanen eller till nej om den inte var kontrollerad inför antagandet. Nej används också om det inte går att avgöra om planeringsunderlaget var kontrollerat vid antagandet, vilket kan vara fallet vid digitalisering av äldre detaljplaner. I så fall kan man ange detta vid bedömningen och beskrivningen av användbarheten.

4.1.14 KORRIGERADE GRÄNSER

Om det vid digitalisering av en detaljplan visar sig att fastighetsgränserna har förbättrats så kan man justera planens geometrier så att de följer fastigheternas geometrier, om det var intentionen med planen. I det fallet ska man ange att gränserna har korrigerats.

Lägesfel som blir synliga när man digitaliserar en detaljplan innebär inte att detaljplanen ska få information om att gränser korrigerats.

4.2 Kvalitetskrav på geometrier i digitaliserade detaljplaner

Kvalitetskraven på detaljplaners geometrier beskrivs i avsnittet om Geometrier. När information i äldre detaljplaner digitaliseras (vektoriseras) gäller följande för de geometrier som skapas:

- Detaljplan måste ha minst en geometri
- Planbestämmelse måste ha minst en geometri
- Detaljplanens yta måste ligga inom rätt kommun
- Detaljplanens yta ska helt täckas av minst en användningsbestämmelse.
- Planbestämmelsens geometri får inte ligga utanför detaljplanens yta.
- Detaljplaner och planbestämmelser som delar gräns får inte ha några glipor eller överlapp mellan ytornas gränser.
- Detaljplaner och planbestämmelser som följer ett annat objekt, till exempel en fastighetsgräns, får inte ha några glipor eller överlapp mot det andra objektet.
- För detaljplaner som inte delar gräns ska dess gränser ligga minst 3 meter från varandra.

- För planbestämmelser som inte delar gräns bör dess gränser ligga minst 2 meter från varandra.
- Detaljplanens eller planbestämmelsernas gränslinjer får inte korsas sig själv.

4.3 Uppgifter om datainsamling för digitaliserade detaljplaner

Vid digitalisering av detaljplan överförs alla gränser i plankartan, ursprungligen dokumenterad på papper eller liknande, till ett digitalt vektorformat. Den digitala informationen ska därmed i dessa fall alltid få en variant av lägesbestämningsmetod som beskriver "Vektorisering av analogt material". Möjliga varianter av "Vektorisering av analogt material" redovisas i tabell 4. Information om vektorisering som behöver anges redovisas i tabell 5.

Tabell 4. Sammanställning av varianter av lägesbestämningsmetod för digitaliserade detaljplaner.

Variant av lägesbestämningsmetod	Beskrivning
Vektorisering av analogt material, skannad analog karta, skärmdigitalisering	Avser manuell inmätning av positioner och tolkning av innehåll, gjord på en datorskärm med en skannad analog karta som underlag.
Vektorisering av analogt material, skannad analog karta, automatisk tolkning	Avser automatisk tolkning av positioner och innehåll, gjord i en dator med en skannad analog karta som underlag.
Vektorisering av analogt material, okänd	Avser att metod och underlag är okända.

Tabell 5. Information kring vektorisering.

Information	Beskrivning
Kartskala	Skala angiven på analoga kartan. Vanliga kartskalor för plankartan är 1:400, 1:500, 1:1000, 1:2000.
Tidpunkt för lägesbestämning	Tidpunkt för vektoriseringen, d.v.s. den tidpunkt då geometrin skapades genom digitalisering.
Lägesosäkerhet	Sätts enligt beräkning i HMK-Digitalisering 1998, kap 3.2. Om sådan beräkning inte finns sätts schablonvärde beroende på kartans ursprung från bland annat skala på kartunderlag, mätmetoder och eventuell transformation från äldre referenssystem.

Information	Beskrivning
Tidsperiod för underlagets framtagande	Tidpunkt för upprättande av underlaget som angivits på analoga kartan/ritningen. För detaljplan som digitaliseras innebär detta grundkartans datum som står på detaljplanens karta.
Inpassningstransformation	<p>Anges om kartan är upprättad i annat referenssystem än SWEREF 99 och RH2000.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Frånsystem: Namn, vanligen angivet på analoga kartan • Typ av samband: Fördefinierat samband, tillfälligt samband eller okänt samband • Beräkningshandling: eventuell referens

5 Ändring av detaljplan

Detta avsnitt beskriver hur ändringar av detaljplaner och delvis upphävande av detaljplaner ska hanteras enligt nationell specifikation för detaljplan, i de fall ändringen och upphävandet är påbörjad efter 2021-12-31. Vid digitalisering av detaljplaner där ändringen har påbörjats före 2022-01-01 ska detaljplanen digitaliseras så som den gäller efter ändringen, se kapitel "Digitalisering av detaljplan" i denna vägledning.

Begreppen "ändringsplaner", "tilläggsplaner" eller liknande finns inte i nationell specifikation för detaljplan. Därför kan inte ändrad detaljplan tillhandahållas som en separat plantyp i plattformen. Den ändrade versionen av detaljplanen ska tillgängliggöras i stället för den ursprungliga versionen av den. Det betyder att den digitala informationen uppdateras så att den representerar vad som gäller för detaljplanen efter att beslutet om ändring eller delvis upphävande har fått laga kraft. Genom att hantera ändring av detaljplan på detta sätt får användaren en tydlig bild av vilken information som gäller för en viss detaljplan.

En detaljplan kan ändras på olika sätt, till exempel genom att en eller flera planbestämmelser ändras eller genom att en del av en detaljplan upphävs. Ändring av enstaka planbestämmelser innebär:

- Tillägg av planbestämmelse
- Ändring av planbestämmelse
- Borttag av planbestämmelse

Upphävande av del av detaljplan innebär att **samtliga** planbestämmelser som gäller i en del av detaljplanen tas bort helt. Detaljplanens utbredning ändras och därför ska plangeometrin ändras för den del av detaljplanen som upphävs. Hur man lämpligast strukturerar den digitala informationen enligt nationell specifikation för detaljplan beskrivs här nedan med några olika exempel.

5.1 Exempel 1: Ändring av en digitalt strukturerad detaljplan

Kommunen har beslutat om att ändra en detaljplan så att nya egenskapsbestämmelser ska läggas till. Detaljplanen är digitalt strukturerad och finns redan tillgänglig i plattformen. Informationen om detaljplanen ska därför ändras i plattformen. Detaljplanens digitala information ändras genom att nya egenskapsbestämmelser läggs till. Den nya beslutsinformationen kopplas till de planbestämmelser som tillkommer och ska ha beslutstypen "antagande om ändring". Beslutsinformationen ska minst innehålla följande information:

- Diarienummer kommun som innehåller kommunens diarienummer för ändringen.
- Beslutshandling som innehåller hänvisning till beslutsprotokollet för ändringen.
- Datum påbörjat som innehåller datum när ändringen påbörjades.
- Datum laga kraft som innehåller datum när ändringen fick laga kraft.

Den kompletterande planbeskrivningen kan läggas upp som en bilaga till den ursprungliga planbeskrivningen. Plankartan som beskriver ändringen kan läggas upp som en ny beslutshandling tillsammans med beslutsprotokollet.

Det är viktigt att den digitala informationen om detaljplanen som finns i plattformen ersätts med detaljplanen i sin ändrade form.

5.2 Exempel 2: Upphävande av del av digitalt strukturerad detaljplan

Kommunen har beslutat om att upphäva en geografisk del av en detaljplan. Detaljplanen är digitalt strukturerad och finns redan tillgänglig i plattformen. Den digitala informationen om detaljplanen ska därför ändras i plattformen. Detaljplanens digitala information ändras genom att plangeometrin justeras och alla planbestämmelser inom det upphävda området tas bort. Den nya beslutsinformationen kopplas till detaljplanen och ska ha beslutstypen ”antagande om upphävande”. Beslutsinformationen ska minst innehålla följande information:

- Diarienummer kommun som innehåller kommunens diarienummer.
- Beslutshandling som innehåller hänvisning till beslutsprotokollet.
- Datum påbörjat som innehåller datum när planprocessen för upphävandet påbörjades.
- Datum laga kraft som innehåller datum när upphävandet fick laga kraft

Den kompletterande planbeskrivningen kan läggas upp som en bilaga till den ursprungliga planbeskrivningen. Plankartan som beskriver upphävandet kan läggas upp som en ny beslutshandling tillsammans med beslutsprotokollet.

Det är viktigt att den digitala informationen om detaljplanen som finns i plattformen ersätts med detaljplanen i sin ändrade form.

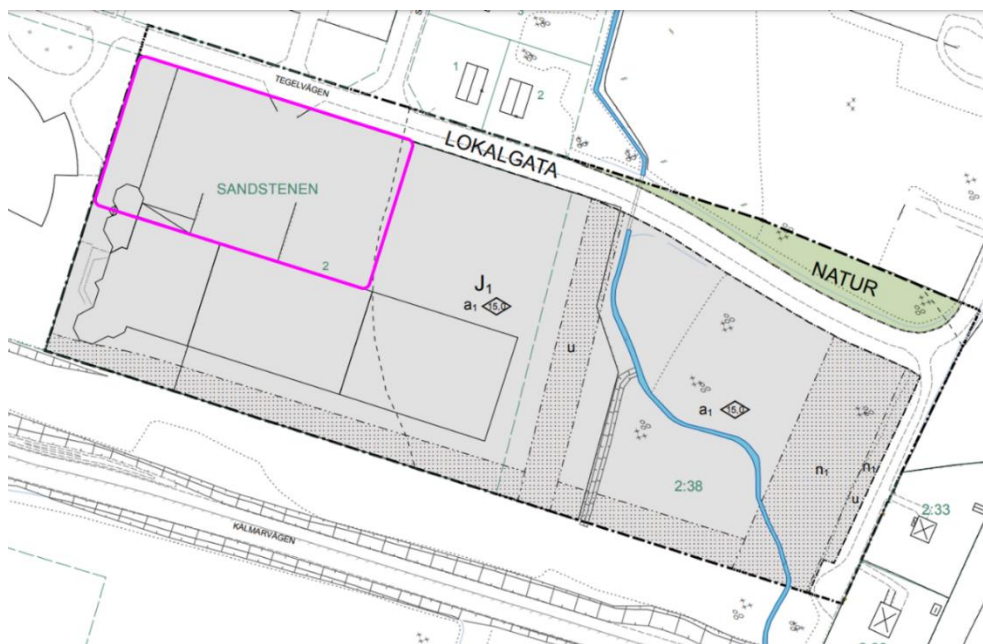
5.3 Exempel 3: Ny digitalt strukturerad detaljplan upphäver en äldre detaljplan

Kommunen har beslutat om att anta en ny detaljplan som upphäver en geografisk del av en äldre detaljplan. Den äldre detaljplanen är digitalt strukturerad och finns redan tillgänglig i plattformen. Den digitala informationen om detaljplanen ska därför ändras i plattformen. Detaljplanens digitala information ändras genom att plangeometrin justeras och alla planbestämmelser inom det upphävda området tas bort. Den nya detaljplanens beslutsinformation bör innehålla uppgift om vilken äldre detaljplan den påverkar. Detta anges under ”Föregående plans beteckning”.

Det är viktigt att den digitala informationen om den äldre detaljplanen som finns i plattformen i aktuell del ersätts med informationen om den nya detaljplanen.

5.4 Exempel 4: Ändring av detaljplan som inte är digitalt strukturerad

Kommunen har beslutat om att en äldre detaljplan ska ändras. Processen påbörjades efter 2021-12-31. Ändringen ska därför följa Boverkets föreskrift om detaljplan och vara digital. Den äldre detaljplanen finns inte tillgänglig i plattformen. I den markerade nordvästra delen av planen ändras detaljplanen för att tillåta högre bebyggelse, se nedanstående bild.

Figur 12. Exempel på ändring av detaljplan. Inom det lila området har nockhöjden ändrats och är det område som ändringen avser.

Det införs då ett nytt egenskapsområde för den tillkommande höjdbestämningen. För den nya bestämmelsen gäller kraven på digital tillgänglighet och överförbarhet i 2 kap. 5 a § plan- och byggförordningen. Därmed ska lägesbestämning som geometri samt bestämmelsekod kopplas till bestämmelsen, liksom en genomförandetid för den nya bestämmelsen.

Det går inte att tillgängliggöra enbart enskilda planbestämmelser i plattformen. För att informationen ska vara så tydlig och användbar som möjligt rekommenderar Lantmäteriet att hela underliggande planen digitaliseras för att informationen ska vara så komplett som möjligt i plattformen.

Om kommunen av olika anledningar inte kan eller har möjlighet att digitalisera den underliggande planen är det möjligt att digitalisera endast den del av detaljplanen som ändringen gäller. För att följa specifikationen måste det finnas en geometri för planområdet och planområdet ska täckas helt av minst en användningsbestämmelse. De planbestämmelser som inte ändras inom området kan ges en tolkad användning enligt planbestämmelsekatalogen och den nya planbestämmelsen får en aktuell användning enligt planbestämmelsekatalogen, se exempel nedan. Det går bra att blanda nya och tolkade användningsbestämmelser, men det ska framgå av kvalitets- och

användbarhetsinformationen hur tillförlitlig informationen av varje bestämmelse är. För att informationen i plattformen ska vara fullständig är det lämpligt att även andra egenskapsbestämmelser som gäller inom området anges.

<p><u>J₁</u></p> <p>Bestämmelseformulering: Användningen är angiven som [Industri och teknisk anläggning får anläggas]. Bestämmelsen har inte tolkats [då handlingen avser ändring av detaljplan].</p> <p>Bestämmelsekod: DP_KM_J2_Aldre</p> <p><u>a₁</u></p> <p>Bestämmelseformulering: Upphävande av strandskydd är angivet som [Strandskyddet upphävs i samband med att denna detaljplan vinner laga kraft]. Bestämmelsen har inte tolkats [då upphävandet av strandskyddet kvarstår vid ändring av detaljplan].</p> <p>Bestämmelsekod: DP_KM_Eg_Strandskydd_Strandskydd_Aldre</p> <p><u>Ny bestämmelse om nockhöjd</u></p> <p>Bestämmelseformulering: Högsta nockhöjd är [25] meter</p> <p>Bestämmelsekod: DP_KM_Eg_Hojd_HogstaHojd_Nockhojd</p> <p>Bestämmelsekod: DP_KM_Eg_Hojd_HogstaHojd_Nockhojd</p>
--

Figur 13. Textruta till detaljplaneexemplet ovan. Bestämmelserna J1 och a1 är äldre formuleringar som inte har tolkats om till nya bestämmelser i samband med ändringen.

Den digitaliserade delen av planen ska minst innehålla följande information:

- Diarienummer kommun som innehåller kommunens diarienummer för ändringen.
- Beslutshandling som innehåller hänvisning till beslutsprotokollet för ändringen.
- Datum påbörjat som innehåller datum när ändringen påbörjades.
- Datum laga kraft som innehåller datum när ändringen fick laga kraft.

För att det ska bli tydligt för användare av informationen om detaljplanen att det bara är en del av en detaljplan som presenteras så rekommenderas kommunen att tänka på följande:

- Tillgängliggör både de ursprungliga och de nya beslutshandlingarna till detaljplanen.
- Ange att digitaliseringsnivå är ”ej komplett” i information om kvalitet. För mer information, se avsnitt Användbarhet och kvalitet.

6 Sammanställning av informationsinnehåll

Här har vi samlat informationshålllet i tabeller så att man kan få en överblick av vad som är obligatoriskt samt ej obligatoriskt att ta med enligt den nationella specifikationen för detaljplan. Det finns i förkommande fall även kommentarer för att ytterligare förtydliga vad som gäller.

Tabell 6. Sammanställning av obligatoriska och ej obligatoriska uppgifter inom grundläggande information om detaljplan.

Typ av information	Obligatorisk	Obligatoriskt vid laga kraft	Ej obligatorisk	Kommentar
Kommun	x			
Namn	x			
Beteckning		x		
Syfte	x			
Status	x			
Datum statusförändring			x	
Typ	x			
Planbeskrivning		x		
Planeringsunderlag			x	
Plangeometri	x			
Vertikal avgränsning			x	

Tabell 7. Sammanställning av obligatoriska och ej obligatoriska uppgifter inom information om planbestämmelse

Typ av information	Obligatorisk	Obligatoriskt vid laga kraft	Ej obligatorisk	Kommentar
Planbestämmelsekatalog-referens	x			
Bestämmelseformulering	x			
Ursprunglig bestämmelseformulering			x	
Bestämmelsevärde			x	
Planbestämmelsebeskrivning		x		<i>Gäller endast detaljplan påbörjad efter 2021-12-31.</i>
Sekundär egenskapsgräns			x	
Bestämmelsegeometri	x			
Giltighetstid			x	
Börjar gälla efter			x	
Vertikal avgränsning			x	

Tabell 8. Sammanställning av obligatoriska och ej obligatoriska uppgifter inom information om beslut.

Typ av information	Obligatorisk	Obligatoriskt vid laga kraft	Ej obligatorisk	Kommentar
Instans inom kommunen			x	
Diarienummer kommun		x		
Diarienummer fullmäktige			x	
Beslutstyp		x		
Beslutshandling		x		<i>Minst en ska finnas.</i>
Grundkarta			x	
Datum påbörjat		x		<i>Gäller endast detaljplan påbörjad efter 2021-12-31.</i>
Datum antagande		x		
Datum laga kraft		x		
Genomförandetid		x		
Genomförandetid startar		x		
Arkividentitet kommun			x	
Föregående plans beteckning			x	
Berörd doms målnummer			x	

Tabell 9. Sammanställning av obligatoriska och ej obligatoriska uppgifter inom användbarhet och kvalitet.

Typ av information	Obligatorisk	Obligatoriskt vid laga kraft	Ej obligatorisk	Kommentar
Användbarhet			x	
Beskrivning användbarhet			x	
Digitaliseringsnivå			x	
Beskrivning nivå			x	
Kontrollerat planeringsunderlag		x		
Korrigerade gränser		x		

Tabell 10. Sammanställning av obligatoriska och ej obligatoriska uppgifter inom information om geometrier.

Typ av information	Obligatorisk	Obligatoriskt vid laga kraft	Ej obligatorisk	Kommentar
Lägesbestämningsmetod i plan	x			<i>Gäller endast detaljplan påbörjad efter 2021-12-31.</i>
Tidpunkt för lägesbestämning i plan	x			<i>Gäller endast detaljplan påbörjad efter 2021-12-31.</i>
Tidsperiod för underlagets framtagande			x	

7 Kvalitetskontroller vid leverans till nationell geodataplattform

När information om detaljplan laddas upp till plattformen så kontrolleras den på de krav och regler som anges i nationell specifikation om detaljplan. Alla regler och krav kan inte kontrolleras. Vissa krav stoppar leveransen medan andra endast ger en varning. En varning innebär att det går att ladda upp informationen, men handläggaren uppmärksammas på något förhållande som kan vara ett problem.

I detta avsnitt beskrivs valideringen och vilka valideringsfel som leder till stoppad leverans och vilka som leder till varning.

7.1 Sammanställning av krav och regler som valideras

Krav-ID	Beskrivning	Resultat om validering misslyckas
DP-Krav-0002	Uppgift om geometri ska finnas för alla detaljplaner.	Stoppas
DP-Krav-0003	Uppgift om geometri ska finnas för alla planbestämmelser.	Stoppas
DP-Krav-0004	Alla förekomster ska överensstämma med informationsmodellen.	Stoppas
DP-Krav-0005	Alla förekomster ska följa reglerna i informationsmodellen.	Stoppas
DP-Krav-0006	Alla förekomster ska överensstämma med värden i värdemängder (kodlistor).	Stoppas
DP-Krav-0011	Intelligande planbestämmelser, påbörjade efter 2021-12-31, som inte ska dela gräns bör ha ett avstånd mellan varandra på minst 0,5 meter. Om någon av planerna påbörjades före 2022-01-01 tillämpas krav 12.	Varning
DP-Krav-0012	Intelligande planbestämmelser, påbörjade före 2022-01-01, som inte ska dela gräns bör ha ett avstånd mellan varandra på minst 2 meter.	Varning

Krav-ID	Beskrivning	Resultat om validering misslyckas
DP-Krav-0013	<p>Planbestämmelser, påbörjade efter 2021-12-31, som ska dela gräns får inte ha ogiltiga ytglapp eller ytöverlapp.</p> <p>När bestämmelseytor vektoriseras kan mycket små glapp eller överlapp uppstå oavsiktligt mellan intilliggande bestämmelser som egentligen borde dela gräns.</p>	Varning
DP-Krav-0014	<p>Planbestämmelser, påbörjade innan 2022-01-01, som ska dela gräns får inte ha ogiltiga ytglapp eller ytöverlapp.</p> <p>När bestämmelseytor vektoriseras kan mycket små glapp eller överlapp uppstå oavsiktligt mellan intilliggande bestämmelser som egentligen borde dela gräns.</p>	Varning
DP-Krav-0017	Bestämmelseformulering bör överensstämma med motsvarande formulering i Boverkets planbestämmelsekatalog.	Varning
DP-Krav-0018	Ingen gränslinje får korsas sig själv.	Stoppas
BAS-005	Ett värde för attributet "version giltig till" ska endast finnas för historiska (ej senaste) versioner av ett objekt. Det gällande objektet har således inget värde för detta attribut.	Stoppas
BAS-006	Attribut med datatypen Text får inte ha ett värde som är tomt eller enbart innehålla blanktecken.	Stoppas
BAS-010	Någon av attributen identitet och länk måste förekomma. Om båda förekommer ska de peka på samma resurs.	Stoppas
BAS-011	Attributet "från" ska ha ett datum och tid som är före "till".	Stoppas

Krav-ID	Beskrivning	Resultat om validering misslyckas
DP-0002	<p>Hela planområdet inom en detaljplan ska ha minst en användningsbestämmelse.</p> <p>Ett undantagsfall är ett område som har Användningsform= Allmän plats med Huvudmannaskap=Enskilt, med en Egenskapsbestämmelse med bestämmelsekod DP_AP_Eg_Huvudman_EnskiltHuvudm.</p> <p>Ett sådant "undantagsområde" behöver endast ha en egenskapsbestämmelse som reglerar enskilt huvudmannaskap.</p>	Stoppas
DP-0003	<p>Planbestämmelseområde för användningsbestämmelser och egenskapsbestämmelser (och för äldre gällande planer administrativa bestämmelser) får inte placeras utanför planområdet.</p>	Stoppas
DP-0004	<p>En plangeometri får endast vara en yta eller kropp.</p>	Stoppas
DP-0005	<p>För en detaljplan som har status laga kraft är följande information obligatorisk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beteckning • kvalitetsbeskrivning både för detaljplan och planbestämmelse • planbeskrivning • planbestämmelse 	Stoppas
DP-0009	<p>Om bestämmelsevärdet är av typ decimaltal ska attributen värdetyp och enhet alltid anges.</p>	Stoppas

Krav-ID	Beskrivning	Resultat om validering misslyckas
DP-0010	<p>I klassen Geometrimetadata är följande objekt obligatoriska eller ska ej anges för detaljplan och planbestämmelse.</p> <p>Obligatoriska:</p> <p>Följande attribut är obligatorisk för detaljplan och planbestämmelse för detaljplaner med påbörjat datum efter 31/12 2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tidpunkt för lägesbestämning • lägesbestämningsmetod i plan <p>Ska EJ anges:</p> <p>Följande attribut är ej relevanta för detaljplan eller planbestämmelse och ska ej anges.</p> <ul style="list-style-type: none"> • osäkert läge <p>Övriga attribut i Geometrimetadata är frivilliga att ange.</p>	Stoppas
DP-0012	En planbestämmelse i en detaljplan som har status laga kraft och som har ett datum påbörjat efter 2021-12-31 ska ha en planbestämmelsebeskrivning.	Stoppas
DP-0014	För en detaljplan som har status laga kraft ska minst en beslutsinformation ha en beslutshandling som innehåller plankarta.	Stoppas
DP-0015	Attributet vertikal avgränsning får endast förekomma på planbestämmelse som har geometrityp punkt, linje eller yta.	Stoppas
DP-0016	Attributet vertikal avgränsning får endast förekomma på detaljplaner som har geometrityp yta.	Stoppas

Krav-ID	Beskrivning	Resultat om validering misslyckas
DP-0017	<p>För en detaljplan som har status laga kraft ska minst en beslutsinformation innehålla följande obligatoriska attribut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diarienummer kommun • beslutstyp • beslutshandling • datum antagande • datum lagakraft • genomförandetid • genomförandetid startar 	Stoppas
DP-0018	En bestämmelsegeometri får endast vara en punkt, linje, yta eller kropp.	Stoppas
DP-0019	Om bestämmelsen är en typ av teknisk anläggning ska alltid den generella planbestämmelsen "Tekniska anläggningar" användas.	Stoppas
DP-0020	Om planbestämmelsen är en typ av teknisk anläggning ska motiv, när det anges, endast innehålla "Tekniska anläggningar".	Stoppas
DP-0021	Om planbestämmelsen är en typ av teknisk anläggning ska bestämmelseformulering samt ursprunglig bestämmelseformulering, när det anges, endast innehålla "Tekniska anläggningar".	Stoppas
DP-0022	När bestämmelseformulering överensstämmer med motsvarande formulering i Boverkets planbestämelsekatalog ska variabler i bestämmelseformuleringen anges som bestämmelsevärde. När variabel utgår ur bestämmelseformuleringen ska inget bestämmelsevärde anges.	Stoppas
DP-0023	För "ursprunglig geometri" ska varken attributen format eller typ användas	Stoppas

7.2 Validering som stoppar leveransen

Följande valideringsfel leder till att leveransen till plattformen stoppas.

Valideringsfel	Krav-ID
Obligatorisk information om detaljplanen saknas. <u>Undantag:</u> Datum påbörjat kan inte kontrolleras.	DP-Krav-0002 DP-Krav-0003 DP-Krav-0004 DP-0005 DP-0010 DP-0012 DP-0017
Det finns innehåll som inte stämmer med de förutbestämda värdemängderna.	DP-Krav-0006
Bestämmevärde av typen decimaltal saknar värdetyp och enhet.	DP-0009
Det saknas en plankarta till en detaljplan som har fått laga kraft.	DP-0014
Vertikal avgränsning anges för detaljplan eller planbestämmelse med geometrityp kropp.	DP-0015 DP-0016
Teknisk anläggning har preciserats genom planbestämmelsen, i bestämmelseformuleringen eller i motivet.	DP-0019 DP-0021
Detaljplanen har ett felaktigt kommunnamn eller ligger inte geografiskt i samma kommun som leverantören.	
Det saknas två bestämmelsevärden till planbestämmelse som anger största tillåtna lutning.	
Historisk information finns i leveransen, d.v.s. det finns versioner av informationen som inte längre gäller.	BAS-005
Information som ska anges med text är tomt eller innehåller enbart blanktecken.	BAS-006
En referens innehåller varken identitet eller länk, eller båda finns och pekar på olika resurser.	BAS-010
Datumen i en angiven tidsperiod är inte kronologiskt angivna med från-datum före till-datum.	BAS-011

Valideringsfel	Krav-ID
Geometrier har något strukturellt fel, som till exempel gränslinjer som korsar sig själv. <u>Undantag:</u> Geometrier av typen kropp kan inte kontrolleras.	DP-Krav-0018
Detaljplan som har fått laga kraft saknar användningsbestämmelse. <u>Undantag:</u> Om användningen är allmän plats och det är enskilt huvudmannaskap, då behövs ingen användningsbestämmelse.	DP-0002
Det finns planbestämmelser som geografiskt ligger utanför planområdet.	DP-0003
Någon geometri är en multiyta, multilinje, multipunkt, multikropp eller multigeometri.	DP-0004 DP-0018
Uppgifter om osäkert läge anges för geometrier.	DP-0010
Variabler i bestämmelseformuleringen anges inte som bestämmelsevärde trots att bestämmelseformulering överensstämmer med motsvarande formulering i Boverkets planbestämmelsekatalog. Bestämmelsevärde anges trots att det inte finns variabel i bestämmelseformuleringen.	DP-0022
Attribut format eller typ har angetts för ursprunglig geometri	DP-0023

7.2.1 BESTÄMMELSEGEOMETRIER I FÖRHÅLLANDE TILL PLANOMRÅDET (DP-0002, DP-0003)

Planbestämmelsernas geometrier kontrolleras så att de ligger innanför och tillsammans täcker hela detaljplanens geometri. Eftersom det kan uppstå avrundningsfel i koordinaterna vid överföring mellan olika system så accepteras geometrier som ligger upp till 10 cm utanför och upp till 10 cm innanför detaljplanens gräns. Det räknas som en rimlig felmarginal och som har bedömts inte göra någon skada. Detaljplan som har bestämmelsegeometri som ligger mer än 10 cm utanför eller mer än 10 cm innanför plangeometrin tillåts inte.

7.3 Validering som ger en varning

Följande valideringsfel leder till att det visas ett varningsmeddelande för leveransen till plattformen.

Valideringsfel	Krav-ID
Planbestämmelser i en detaljplan påbörjad efter 2021-12-31 ligger närmare än 0,5 meter från varandra.	DP-Krav-0011
Planbestämmelser i en detaljplan påbörjad före 2022-01-01 ligger närmare än 2 meter från varandra.	DP-Krav-0012
Planbestämmelser överlappar varandra med en yta som är mindre än 5 m ² , eller den överlappande ytan är onormalt smal i förhållande till dess längd.	DP-Krav-0013 DP-Krav-0014
Den angivna bestämmelseformuleringen stämmer inte överens med formuleringen i planbestämmelsekatalogen.	DP-Krav-0017
Det finns fler än ett bestämmelsevärde av typen decimaltal på en och samma planbestämmelse.	

7.3.1 NÄRALIGGANDE GEOMETRIER (DP-KRAV-0011, DP-KRAV-12)

Det är endast geometrier som representerar planbestämmelser som kontrolleras med avseende på om de ligger nära varandra, det sker ingen kontroll om detaljplaner ligger nära varandra. Planhandläggare bör göra denna kontroll i eget system kontinuerligt under hela produktionsprocessen.

Om två planbestämmelser i en detaljplan som är påbörjad efter 2021-12-31 ligger mellan 0,1 m och 0,4 m meter från varandra kommer handläggaren att uppmanas kontrollera dem så att det inte är två planbestämmelser som borde dela gräns. För planbestämmelser i detaljplan som är påbörjad före 2022-01-01 är det för ett avstånd på mellan 0,1 m och 1,9 m som uppmaning om kontroll ges.

7.3.2 ÖVERLAPPANDE GEOMETRIER (DP-KRAV-13, DP-KRAV-14)

Det är endast geometrier som representerar planbestämmelser som kontrolleras på överlapp, det sker ingen kontroll om olika detaljplaner överlappar varandra eller om geometrier i detaljplanen överlappar andra objekt som inte finns i detaljplanen. Planhandläggare bör göra denna kontroll i eget system kontinuerligt under hela produktionsprocessen.

Eftersom systemet inte kan avgöra om det är avsiktligt överlapp så kontrolleras endast överlapp som är så små att de skulle kunna vara oavsiktliga. Finns det små överlapp skickas en varning så att handläggaren får möjlighet att kontrollera och eventuellt justera planbestämmelsens geometri. Små överlapp betyder att geometrierna överlappar varandra med mer än 10 cm och överlappet är mindre än 5 m², eller att överlappet är onormalt smalt i förhållande till dess längd.

8 Länkar

I detta avsnitt har vi samlat de länkar som är viktiga för den information som redovisas i vägledningen.

Tabell 11. Sammanställning av länkar som är aktuella för informationen i vägledningen.

Information	Länk
PBL Kunskapsbanken Boverket	PBL Kunskapsbanken (Boverkets webbplats)
Resursmodell för geometri	https://www.lantmateriet.se/external/ssb/modellrepository/index.htm Välj Informationsresursmodeller under menyn Informationsmodeller
Boverkets planbestämmelsekatalog	Boverkets planbestämmelsekatalog (Boverkets webbplats)
Boverkets föreskrifter (2020:5) om detaljplan	Boverkets föreskrifter (2020:5) om detaljplan (Boverkets webbplats).
Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2020:8) om planbeskrivning	Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2020:8) om planbeskrivning (Boverkets webbplats).
Nationell informationsspecifikation för detaljplan	https://www.lantmateriet.se/sv/nationella-geodataplattformen/datamangder/detaljplan/
Boverkets vägledning om digitalisering av detaljplaner	https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/digitalisering/digitalisering-av-planeringsprocessen/digitala-detaljplaner/ https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/digitalisering/
Handbok om digitalisering av detaljplaner, av Smart Built Environment	https://www.smartbuilt.se/projekt/informationsinfrastruktur/digsam/digital-handbok-for-digitaliserade-och-standardiserade-detaljplaner/digital-handbok/
Nationellt ramverk för utbyte av geodata	https://www.lantmateriet.se/sv/nationella-geodataplattformen/datamangder/nationellt-ramverk-for-utbyte-av-geodata/
HMK Digital grundkarta 2021	https://www.lantmateriet.se/globalassets/om-lantmateriet/var-samverkan-med-andra/hmk/handbocker/digital-grundkarta-2021.pdf

9 Förändringstabell

Version	Datum	Förändring
3.4	2023-11-07	<p>Tydligare beskrivning av varför genomförandetid anges i antal månader.</p> <p>Tagit bort regeln DP-0008 från tabell 7.1 och 7.2 eftersom den tagits bort från modellen.</p> <p>Lagt till två nya regler i tabell 7.1 och 7.2: DP-0022 och DP-0023.</p> <p>Lagt till beskrivning av cirkelbågar.</p>
3.3	2022-11-11	<p>Förtydliganden av text och figurer i avsnitt om Ändring av detaljplan.</p> <p>Tillägg av numrerade rubriker.</p>
3.2	2022-06-30	<p>Tillägg av avsnitt om Ändring detaljplan</p> <p>Förtydligade av följande beskrivningar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diarienummer kommun • Diarienummer fullmäktige • Arkividentitet
3.1	2022-06-03	<p>Ny beskrivning av hur flera genomförandetider anges.</p> <p>Förtydligande varför cirkelbågar inte ska användas i detaljplan.</p> <p>Ny tabell för varianter av lägesbestämningssmetoder av typen lägesplacering, samt förtydligande hur man hanterar flera lägesplaceringsvarianter för samma geometri.</p> <p>Förtydligande av att digitalisering av detaljplan innebär vektorisering av analogt material, samt att digitaliserad detaljplan ska få lägesplaceringstyp vektorisering av analogt material.</p> <p>Förtydligande om diarienummer för digitaliserad detaljplan där diarienummer är okänt.</p>

3.0	2022-01-24	<p>Anpassat innehållet till Nationell informations-specifikation Detaljplan version 4.0.</p> <p>Nytt avsnitt om Ändring av detaljplan.</p> <p>Nytt avsnitt om validering vid leverans till nationell geodataplattform.</p> <p>Allmän genomgång av innehållet för att se till att det är korrekt.</p>
2.0	2021-10-29	Mindre korrigeringar.
2.0	2021-10-25	<p>Nytt avsnitt om digitalisering av detaljplaner.</p> <p>Sammanställning av informationsinnehållet för att tydligare kunna se vad som är obligatoriskt eller inte.</p> <p>Länkarna har samlats i ett eget avsnitt.</p> <p>Allmän genomgång av innehållet för att se till att det är korrekt.</p>
1.0	2021-07-06	Första utkast som publiceras.